

Lista de done ori in septemana: Jol-a si Doml-
ca; era candu va pretinde importantia
materieloru, va esi de trei sau de patru ori
in septemana.

Pretulu de prenumeratiune	
pentru Austria:	
pe anu intregu	8 fl. v. a.
diuimate de anu	4 " " "
patrariu	2 " " "
pentru Romania si strainetate:	
pe anu intregu	12 fl. v. a.
diuimate de anu	6 " " "

ALBINA

Prenumeratiuni se facu la toti dd. cores-
pondenti ai nostri, si de-adreptulu la Redac-
tiune Ungargasse Nr. 23, unde sunt a se
adresa si corespondintiele, ce privescu Re-
dactiunea, administratiunea sau speditura;
cate vor fi nefrancate, nu se vor primi era
cele anonime nu se vor publica.

Pentru anuale si alte comunicatiuni de inte-
resu privat — se raspunde cate 7 cr. de
linia; repetiri se facu cu pretiu scadutu.
Pretulu timbrului cate 30 cr. pent. una data,
se antecipa.

Invitare de prenumeratiune

la

„ALBINA“

Acceptandu-se patrariulu alu IV. cu 1 optobre v.
se deschide prenumeratiune noua.

Conditiiunile de prenumeratiune sunt:

Pentru Austria pre unu anu	8 fl.
" " " diuimate de anu	4 fl.
" " " patrariu	2 fl.
Pentru Romania si strainetate pre unu anu	12 fl. (seu 2 #)
Pentru Romania si strainetate pre diuimate de anu	6 fl. (seu 1 #)

In acestu patrariu, foi'a ni ve aparé érași
cate de trei ori in septemana. Dupa delaturarea
statu mai curunda a unoru pedece, escate din
mutarea nostra de la Viena la Pesta, vom rein-
cepe a tiené socota mai multa de economia. De-
spre foisiore ne-am ingrigitu se fie placute si
instructive.

Banii de prenumeratiune au se se trimita
la adresa: Radactiunei „Albina“ in Pesta, Un-
ger-Gasse nr. 23.

Pesta, 27 sept. 9 opt. 1869.

Principele de corona alu Prussiei a
sositu in Viena mercuri ser'a, si pleca
astadi catra Venitia. Dilele, cate le pe-
treau in curtea imperatesca, vedura o
serbare neintrerupta in onorea ospelui si
o ingrigire, asideria neintrerupta, din
partea diplomatiei.

Ne fiindu datin'a nostra a ne ocupá
de serbári, trecemu de a dreptulu in par-
tea politica.

Intrebarea este: Fost'a ore acésta
caletoria menita apropiarii intre Prussia
si Austria? Succes'a?

La tota intemplantarea, dibacea diplo-
matia prusesca si-a facutu socota din
capulu locului, ca se aiba ceva folosu
chiar si in casulu de n'ar succede apro-
piarea.

De-mi va succede o aliantia — 'si
va fi degetatu d. Bismark — am facutu
o treba, buna cu desevarsire. Era de
nu-mi va succede, atunci caletori'a prin-
cipelui totu va fi inspiratu unu picu de
tema in Franci'a, va fi sternitu o sus-
pitiune in contra Austriei, si astu-feliu
am slabitu in catu-va aliantia dintre
Franci'a si Austri'a.

Care din aceste done casuri va fi
intervenitu, — numai venitoriulu ni pote
spune apriatu, presintele canta se se mar-
ginésca la combinatiuni.

Un'a din aceste combinatiuni afirma
ca veri ce apropiare intre Austri'a si
Prussia, se va pote cunosce de pre unu
sintomu securu, carele este sguuirea
pusetiunei lui Beust. Beust nu e placutu
Prussiei, si deci se crede ca densulu nu
sar mai pote sustiené destulu de tare
candu ar fi vorba de o apropiare catra
Prussia.

Nimene scie acést'a mai bine de catu
nsusi cancelariulu Beust. Desi principele
a primitu in audiintia, a vorbitu inse-
mai multa cu Giskra. Cancelariulu crede
numca prin rezultate noue in politic'a
interna, si-ar pote intari pusetiunea,
contra lovitoreloru din partea prusesca.
Aceste noue rezultate, Beust le cerca
ntro impacare cu federalistii austriaci.
Ieci ca s'a apucatu anca bine de lucru,
na neci intentiunea i se scie cu destula
positivitate, pre candu guvernele dualiste

din Laitacistransia si organele lor de
publicitate batu alarma. Lui „Pesti Na-
plo“ si puiloru sei, li pare dualismulu ca
e morbosu, si totu asié se tangnescu si
in Viena diaristii simbriasi ai acestei si-
steme.

Pasulu antaiu catra federalismu ar
fi concederea unei autonomii mai largi
singurateceloru tieri. Guvernulu de pre-
ste Lait'a, ca se-lu pote impedca pre
Beust tocma la pasulu primu intr'o ase-
mest nisuintia federalista, staruesce totu
mai tare ca dietele tieriloru se se pronun-
cie pentru alegerile directe la senatulu
imperiale, prin ce li s'ar miciora chiar
si autonomi'a de pana acum, necum se se
largésca. Inse numai archiducatul Austriei
a respunsu la dorintia guvernului,
celor'a lalte nu li place; se prevede unu
respunsu contrariu.

Nesmintitu ca si ungurii din a loru
parte vor fi lucrandu in contra unei
schimbare de sistema, dar aste lucrari
n'aparura anca in publicitate. Politic'a
unguresca pentru acum pote fi multiami-
ta caci tocm'a secerá unu castigu nouu:
Imperatulu caletoresce catra Constanti-
nople, insocitu de cancelariulu Beust si
de ambii ministri de comerciu dd. Plener
si Gorovei. Ieri M. Sa si-a espresu defi-
nitivu acésta dorintia, si delocu se ince-
pura pregatirile necesare. Va lua calea
pre Dunare. Este dorintia monarcului se
fie de fatia la deschiderea canalului de
Suez. Ce intielesu are acésta caletoria
pentru politic'a unguresca, — am spusu
asta vera candu se proiepta, si vom mai
reveni la tema.

Domnulu Carolu a gasitu in Paris o
buna primire la Imperatulu Napoleone.
Ieri Maiestatea francesca a retornatu vi-
sit'a Mariei Sale.

Institute mai nalte de inveti- mentu.

Banatulu, ce numera trei comitate
de cele mai fructuitorie, si unde popora-
tiunea romana este forte numerosa si bine
bogata, — n'are neci unu gimnasiu ro-
manescu, neci o scola reala.

Aradulu, comitatu cu sute de mii de
romani, facuse odata nisce incercari, dar
apoi treb'a remasa balta. Strainii, o mino-
ritate despartoria, au feliu de feliu de
scoli, romanii inse neci unu gimnasiu ro-
manescu, neci o scola reala.

De la Orade in sus, prin comitatele
romanesce ale Tisei si prin cele anessate
la Ungari'a din corpulu Transilvaniei, o
poporatiune romanésca la unu milionu de
suflete, n'are neci unu gimnasiu romanescu
si neci o scola reala. Se proieptasera doue,
la Seini si in cel'a laltu locu la Chioru, —
dar si aici treb'a dede in balta.

Preste totu, trei milioane de romani
din coci de Carpati, au numai trei gimna-
sie, mai doue ce abia se incepura, si o
singura scola reala.

Ore asié se pregatesce venitoriulu
unei natiuni?!!

Luptamu pentru esistintia nostra
natiunala. In acésta lupta avemu numai
doue arme: intieligintia si poterea mo-
rala. Noi n'am triumfatu anca, dar pre-
tindemu ca daca nu noi, apoi la tota in-
templantarea generatiunea ce vine se isbu-
tésca. Inse ingrigimu noi de a inmultii
intieligintia si poterea morala a genera-
tiunei venitorie ca se pote isbuti? Aceste
scolutie, sunt de ajunsu spre a indreptati
pretensiunea nostra?

Conlocutorii, cu cari cauta se lup-

tamu pe terenulu politicu, materiale, li-
terariu si sociale, si de la cari trebuie se
storcemu recunoscerca drepturiloru no-
stre si cederea locului ce ni compete in
concertulu comunu, conlocutorii au mai
in fie-care comitatu cate unu gimnasiu
si in unele cate trei, pre langa acestea
scoli reale, comerciale sel cu multimea.

Cum vom tiené noi pasi egali cu
densii, pre unde vom invetiá?

Ni se va replica dora ca pre unde
am invetiatu si pana acum'a. Adeca, cei
ce din caus'a indepartarii nu potu merge
pre la scoli romanesce, vor invetiá pre la
scolele de alte natiunalitati.

Replic'a acést'a si-ar avé totu cu-
ventulu asié ca, daca noi si pre venitoriu
am dori se fimu ceea ce am fostu pana
acum'a, atunci ar fi de ajunsu se mai in-
vetiamu numai pre unde am invetiatu si
pana acum'a.

De ora ce inse pretindemu ca veni-
toriulu se fie mai fericite, se fie de totu alt-
minte, ni trebuescu si scoli altele.

Nu se potu procopsi romanii prin
scole de alta limba. Pentru a ne convin-
ge despre acést'a ajunge se luamu a mana
programele feliuriteloru gimnasie ungu-
resci, cercetate de romani. Esceptiunandu
Oradea, Aradulu si cateva putiene,
unde corpulu profesoralu se conduce de
spirite luminate, prin tote cele lalte ve-
demu o desproporitiune in numerulu ele-
viloru din singuratecele clase, astu-feliu
d. e. intr'unu gimnasiu cu tineri romani
la 70 de insi, totusi neci unulu n'ajunge
in clas'a VII. si VIII. Ce se fie caus'a ca
dintr'unu numeru atatu de mare, n'ajunge
neci unu tineru la clasele aceste superi-
ore? nu spunemu caci scie fie-cine.

Chiar intre aceia, carora li-a suc-
cesu a-si fini cursurile prin scoli de alta
limba, sunt pre multi ce-si cultivara nu-
mai preceperea, dar nu si inim'a, adeca
n'au cultur'a morala in sensulu natiunala.
Cu acestu soi de omeni nu multu folo-
simu causei natiunali. Deca-i opresce
rusinea d'a se face tocm'a renegati, sunt
natiunalisti numai cu gur'a. In locu de
zelu natiunala, punu lenea; in loculu sa-
crificiulu avariti'a.

Cultur'a dara trebuie se fie natiuna-
la. Nimene scie acést'a mai bine de catu
ungurulu, caci cultur'a si literatur'a lui
naintéza numai de cateva decenie, de candu
adeca are scoli natiunale. Sute de ani
avura ungurii scoli latinesce, dar nemica
nu li-au folositu, pentru ca erau latinesce.

Dar cum se infintiamu asemene
scoli romanesce candu n'avemu medilóce?
Din bugetulu statului.

Eötvös, ministrulu invetiamentulu
publicu, caletorindu din Pest'a pan' la
marginea ostica a Transilvaniei in multe
locuri promise infintiarea a multe feliuri
de scoli unguresce.

Ce feliu, numai scoli unguresce? nu
sunt numai ungurii cari contribuescu la
bugetulu statului, ci noi romanii formamu
majoritatea locutoriloru si prin urmare
a contributoriloru in acele parti. De-
stulu ni-su noa scoli unguresce? Se
se sature romanulu cu ce va manca un-
gurulu?!

De aci se vede necesitatea ca, cu
ocasiunea desbaterii bugetulu de instruc-
tiune, deputatii nostri se scarmene de
nou legea invetiamentulu, cercandu a
medilóci

participare drepta pentru tote na-
tiunile la beneficiile din bugetulu sta-
tului, adeca infintiarea de scoli natiunale
in proportiune drepta pentru toti lo-
cutorii,

ca scolele de infintiatu se fie ingra-
dite contra tuturor tendintieloru ce
impedeca progresulu tineriloru, cum e
magiarisarea, remanendu menite numai
invetiamentulu adevratu.

Postele romane.

A ascunde defectele unei administratiuni,
dupa noi nu este a lucra in interesulu ei, si mai
pucinu a fi „bunu patriotu.“ Din contra sun-
temu de convingere ca accentuandu abusuulu ori
si unde l'am afia, ajutam la perfectiunea ad-
ministratiunei in parte, si la progresulu natiunei
in genere.

Éta motivulu, ce ne indémna a relevá in
publicu cestiunea posteloru nostre si neajun-
urile de care suferu ele.

De astadata ne vom margini la postele de
pasageri, caletori, rezervandu-ne a reveni cu al-
ta ocasiune la messengerii si postea epistolare.

Dupa destule greutati in fine trairamu, a
vedé tier'a nostra traversata numai de deligen-
tiile statulu nostru.

Cu justa mandria vedemu trasurile vepaite
cu tricolorulu tieriei, vedemu suruglii in fanta-
stele loru costume nationale, vedemu conductorii
in blus'a brodada cu „Posta Romana.“

Inse tote astea sunt superficialitati, tote
astea nu facu se se dica ca postea nostra e si
buna.

Cautandu in fondu, la motorulu mecanis-
mulu postale, cautandu in burou *Romanismulu*
si *Promptitudinea*, éta ce gasimu. Gasimu straj-
nismulu in flore, si pote ca prin consecintia i-
dilie'a apathia si negligencia a „Kochaelorulu“
de posta de odinóra.

Ca somitati functionare aflamu Greci si
Nemti, ca amplotiati subalterni, ca intreprindie-
tori si conductori aflamu Cehi, Nemti, Unguri,
Serbi, Sasi, unde si unde Romani si peate totu
Jidani.

Se fia pentru ca directiunea generala n'a
gasitu destui Romani spre a-i aplicá? Se fia
pentru ca cei aflati nu sunt atatu de apti catu
sunt strainii?

Se pote. Dar éta catu functionéza de bi-
ne strainii platiti din vistier'a Romaniloru.

La o statiune avuramu placerea a bivocá
la luna, din cauza ca caii de serviciu avusesera
nefericitulu gustu de a fugi din grajdu, intreprin-
ditoriulu Grecu nu scia se ne ajute altufeliu, de
catu gramadindu cu injuraturi oribile cai, suru-
giu si tote césurile rele.

Alta data conductorulu Sasu, un mare
adoratorulu alu dieulu Bacu, o brodi la veselie
unui amicu alu seu, si cu o nonchalance admi-
rabila ne lasa cu caru cu releu cu totu in cale
si se puse pe kefu.

Unu altu functionariu autonomu (jidanu
de nému) ni-o facu si mai buna. Ne comandá se
acceptamu diligenti'a la unu punctu anumitu pa-
na va sfarsi nisce treburi ce avea, éra conduc-
torulu érași autonomu pleca si ne lasa in toiu
de nópte in scirea lui Ddieu.

Mai poteamu se ne superamu, candu de
alta data adormindu postilonulu, ne-am trezitu
in siantiu si unulu peste altulu?

Va apoi de te plange la burou. Ambli de
la Caiat'a la Pilatu, peste totu gravitate in facia,
apathia in fondu, peste totu dare din umeri, ni-
cáiri indreptare, nicáiri satisfactiune.

Pote ca tote astea se facu din raticirea in
care traiescu unii omeni, crediendu ca publiculu
este facutu pentru posta si nu post'a pentru pu-
blicu. Pote ca tote astea si multe altele sunt gre-
sielele omenesci. Pote ca tote astea sunt defecte,
de care trebuie se suferu fiacare institutiune noua.
Inse se pote ca tote astea se facu — si noa se
ni fia permis deocamdata a crede acést'a —
din partea impiegatiloru straini cu precalcululu
d' a blamá post'a Romana.

Ei bine! acei ce stau in fruntea postei,

acei ce ținiu portofoliul comunicatiunii, se nu fie întielesă ei? Se nu gasescă ei lécnu renlui? Său facu-se tóte astea cu scirea lor? Au ei ambițiunea că ce este Romanescu si platitu din sudóre Romanescă se fia si lumu?

Vom trai si vom vedé.

Doi Romani caletori.

Baia de Crisiu, in 5. oct. 1869.

(Scolarie). La 21. sept. a. curinte s'au intrunit aici in Baia de Crisiu senatulu scolaru alu comitatului Zarandu in siedintia ordinaria, sub presiedinti'a inspectorelui supremu scolaru Ludovicu Szeremley, fiindu de facia si subinspectorele Iuliu Bardosi, precum si o multime de întieleginti din locu si din comitatu, afara de membrii senatului.

De si cam tardiu, dar totusi, vediendu, că dintre membrii acelu senatu, nimene nu s'au resolutu a dá la publicitate cele intemperate acolo, vîm cu asta' ocaziune a pune naintea o. publicu cettoriu totu decursulu siedintiei in nucleu asié precum s'au intemperate, rogandu totu odata si pre cei lalti frati romani din alte comitate, ca fiindu' causa scolare un'a dintre cele mai delicate; se nu pregate nici ei a scóte la facia de mēsa tóte miscămintele natiunali, in asta privintia, cari la frati banatieni le vedem desvoltandu-se intr'unu modu imbucuratori, căci numai astfelu este posibila lamurirea ideilor si resólvēre' întrebării, că ore romani au se se nesuiesc din respóteri pentru redicarea si infintia-rea scólelor confesionalu, s'au se primescă dispustetiunile magiarisatórie ale legi din anulu 1868 referitórie la scólele poporali?

Dar se revenim la obiectu.

Dupa deschiderea siedintiei prin o cuventare ținutu in limb'a magiara, numai decatu s'au cetitu legea pentru scólele poporali, éra si in limb'a magiara, ce multi dintre membrii senatului, nu' o pricepu nici decatu.

De locu dupa cetirea acestei legi, luă cuventulu Sigismundu Borlea, si in o cuventare bine' adjustata, combatu tóta procederea inspectórei, ca un'a ce n'a corespunsu nici pe departe cettoriloru si acceptariloru romanilor de aici, stănume:

1. Pentru că inspectorele supremu, dest a sciutu pre bine, că membrii acelu consiliu scolaru sunt in majoritate precumpentórie romani, totusi invitările pentru comparuire la siedintia, le tramise la toti fara exceptiune, numai in limb'a magiara;

2. Pentru că timpul siedintiei a fostu din partea inspectorelui, fórtea reu alesu, de óra ce, chiar atunci fiindu asentarea, multi dintre membri, des' au avutu cea mai bună vointia, n'au potutu participá;

3. Pentru că legea pentru scólele poporali s'au cetitu numai in limb'a magiara, si in urma

4. Pentru că o instructiune a ministeriului de culte referitória la constituirea senatului s'au impartitu între membrii senatului éra si numai in limb'a magiara, si inca numai in siedintia.

Deci, pe bas'a acestora considerari, propune: ca senatulu, cu asta ocaziune, se nu se demita nici la unu pasiu ulterior ei se decida ca pe viitoriu, inspectorele scolaru in corespundintiele sale oficiali si oficióse facia cu membrii senatului scolaru, se se folosésă de limb'a senatorelui, éra nu de cea magiara; mai departe, ca pe siedintia viitoria inspectóratulu se se ingrigésă, ca atatu legea privitória la scólele poporali, catu si instructiunea ministeriala referitória la constituirea senatului scolaru se se póta ceti si in limb'a romana, si respective se se imparta între membri înainte de siedintia cu cate'va dile ca s'o póta studiá si asié se scia membrii, cari sunt drepturile si cari detorintiele lor.

De aci apoi s'au escatu o disputa infocata si dēstulu de seriósa între membrii senatului romani de o parte si între cei de alta natiunaltate de alta parte, si anume:

Magiari, s'au mai bine disu, neromani au voitu a demustrá cu ori ce pretiu, că procederea nelegala a inspectorelui a fostu corceta si totu odata s'au silitu din tóte poterile lor a areta, că procederea romanilor ar fi in contra legi; ba a ajunsu pana acolo, că inspectorele supremu Szeremley, vediendu, că partisanii lui nu-i apera portarea cu destula desteritate, a inceputu elu ca presiedinte a desbate cestiunea si a face contra-propunere; inse aci tóta incercarea lui sufa' naufragiu cumplitu, fiindu in-

drumatu la ordine éra si prin membrulu Sig. Borlea si facutu atentu la chiamarea-i de presiedinte si la drepturile si obligamintele lui ca atare ca adeca chiamarea unui presiedinte — precum se numesc elu — constituționalu este: a enuncia concluziunile, éra nici de cátu a pasi cu contra-propunere.

Dupa ce ideile s'au lamuritu de ajunsu, atatu dintr'o parte, catu si din alt'a, propunerea membrului Sigismundu Borlea punendu-se la votu, a intrunitu maiortatea absoluta a votantiloru, si asié siedintia se disolvă fara nici unu efeptu, voitu din partea inspectorelui.

Cu asta ocaziune, nu voiu nici decatu a descrié mai pe largu necesariint'a dlui inspectóru in asta privintia, fia de ajunsu, déca voiu aminti, că dinsulu nici de localitate unde se se tiena siedintia, nu s'au ingrigitu la timpul seu si pe calea s'a, ci in demaneti'a, candu éra se intrunescă membrii, atunci amblá de la Tand'a la Mand'a dupa localitate, pana ce in urma i-se oferí sal'a pretoriului comitatului, facendu-se totu odata atentu, că cu alta ocaziune are se insciintiedie auctoritatea comitatului la timpul seu.

Un'a inca si am terminatu.

In comitatulu nostru toti romani sunt resoluti a nu primi de la guvernulu nici unu ofertu privitoriu la aredicarea scóleloru poporali, ci a se nesu' din tóte poterile la infintia-rea scóleloru confesionalu, cari singure potu fi in stare a ni sentí poporulu de magiarisarea intentata in directe prin legea desu amintita pentru scólele poporali.

Io din parte-mi inca asié sum convinsu, că acést'a este unica cale, care va duce mai senenru la scopu.

Ionulu lui Tanasie.

Fruntaria mil., reg. serbo-banaticu, sept.

(Starea invetiamentulu) in regimentulu nostru este fórte trista. Invetiatorii ni-su mai totu de ceia, cari au absolvatu pedagog'a intru unu singuru cursu de 12 luni. In 12 luni, nu multa poti invetiá, éra dumeloru si mai putienu sciit. Iudaru li dai o carte séu unu diurnalu romanescu; cetescu gangavindu, de preceptu — háta. Copiile boviséza verdi uscate. Numai de candu venitu episcopulu Popasu, s'au stersu acestu cursu, ce in timpu atatu de scurtu pregatiá — sit venia verbo — invetiatorii. De almintre sciit că scólele si invetiatorii in milita sunt sub inspectiunea militara, ce funtiunéza nemtiesce si cunosce pre Schiller: Soll das Werk den Meister loben. De conferintie invetiadoresci casi in provincialu neci vorba nu se face pre la noi, si caus'a e naturala: nimene nu vré se-si duca rusinea la tergu. Desi Parintele episcopu a stersu numittulu cursu de dascalitura si-i indémna pe candidati a merge se-si faca studie serióse in preparandi'a de Aradu, totusi carturarii si fariseii prin comunele nóstre n'au ajunsu se scia stimá valórea unui pedagogu adeveratu. Carturarii din Petruvasila ni-su dovéda. Trebuindu comun'a se-si aléga invetiatorii, alése pre celu mai necapace, ma parintiululu capelanu P. M. éra in parere că pentru acestu casu ar trebui eschisi concurentii din provincialu. Vedi bine, cei din provincialu sunt calificati, — ergo trebuie eschisi. Numai preotulu P. B. si antistele T. au votatu pentru unulu mai calificatu. Statutulu organicu nu e introdusu anca, si Petruvasilei s'au facutu exceptiune, permitiendu-i-se alegerea. Cum alése — nu e bunu auguru.

Unulu din compani'a Carlotorfului.

Boccea Montana, 24 sept.

(Conferintie invetiadoresci) se inceputa in Oravitia, pentru acestu protopopiatu, la terminulu ce se otarise pentru tóte ptpiatele. Dlu prota I. Popovicu le-a inauguratu prin chiamarea s. spiritulu, ni-a ținutu cuventare ocaziunala si a fostu de fatia la tóte siedintiele pana in fine, luandu cuventulu la felurite ocaziuni. De comisariu avuramu pre d. Vasiliu Nicolescu invetiatoriu din Logosiu. Dintre intieligintii nostri ne-au onoratu cu presinti'a dd. Mariencescu, Mangiuc'a, Miescu si Simonescu. S'au tratatu despre cateva parti ale gramaticei. Ne-am inscriu in reuniunea invetiatoriloru din dieces'a intréga. Priu telegrafu s'au trimisu multiamita Parintelui episcopu pentru ofertulu cel'afacutu fondului reuniunei nóstre. D. ptpu a contribuitu 30 fl., doi invetiatorii din granitia unulu 10 fl. altulu 5 fl. S'au inchei iatu consultarile prin cuventari ocaziunali si cantarea dosologiei.

I. Marcu, docinte.

Zaguzeni, 20 sept.

(Conferintie invetiadoresci in protopopiatulu Caransebesulu) s'au inceputu in Caransebesu in 31 aug. ținendu-se s. liturgia in biserica catedrala. Dlu ptpu Andreovicu desfasurá impórtant'a conferintieloru, dupa dsa vorbi comisariulu Stefanu Lipovanu, urmá din partea invetiatoriloru o multiamire Ittei Sale dlui episcopu pentru ingrigirea parintéscă. Parintele eppu ni respunse, cu indatinat'a-i elocintia, vorbindu ne despre misiunea invetiatoriloru. Pre langa laudatele persóne, s'au infatisiatu multi preoti si mireni. Obieptulu conferintieloru invetiadoresci a fostu gramatic'a. Sporiulu invetiatoriloru a facutu bucuria superioriloru. Ne-am inscriu de membri ai reuniunei diecesane.

B. S.

Mosnit'a la 4. Octobre 1869.

(Statulu organicu satiratu.) In comun'a nóstra s'au constituitu sinodulu parochialu la 16. Septembrie a. c. Dupa constituire dlu protopopu Miletiu Dregheciu, spunendu parochieniloru totu in acea di cumca pentru comun'a Mosnit'a s'au deschisu concursu spre ocuparea postulu de parocu devenitu vacantu si a unuia de capelanu pentru preotulu din locu M., ii provóca se pasiesca la alegerea, precum a preotulu asié si a capelanului; mai departe spune poporeniloru, cumca ginerile preotulu repausatu si fiitorulu ginere a preotulu de aci M. precum si altulu alu treilea au si replicatu pentru ocuparea acestora posturi, si a nume, celu d'antaiu pentru parochi'a vacanta, alu doilea pentru postulu de capelanu, éra alu treilea nu póte veni in candidatura fiindu că n'a absolvatu teologi'a.

Intre popoenii adunati se facu o miscare si sgomotu, unii strigau, că nu este de lipsa se alegemu nici preotu nici capelanu fiindu că este unu preotu de ajunsu, dar cea lalta parte, despre care tocma nu se póte dice că n'a fostu inspirata, celu putienu de — rachi, strigá se alegemu pre ginerile preotulu repausatu de parocu, éra pre N. N. de capelanu.

Nu este nici o mirare déca o parte éra pentru alegere, căci in preser'a constituirii sinodulu parochialu, vedu'a preotulu repausatu umbli cu unu vasutiú din casa in casa.

Cea lalta parte dintre popoenii adunati se straduiá a capicita pre dlu protopopu, cumca dens'a nu are cunoscentia despre escrierea concursului, dar nici că este altulu indreptatitu a escrié concursu, afara de comitetulu sinodulu parochialu, astadi infintiatu. In mani'a tuturoru argumintelor, aduse de catra partea contraria, dlu protopopu puse la votare pre cei aburati de spiritu, resultatulu a fostu: că s'au alesu ginerile preotulu repausatu de parocu pentru parochi'a vacanta, éra fiitorulu ginere alu preotulu M. de capelanu.

Sum de firma sperantia, cumca consistoriulu diecesanu aradanu, nu va aprobá astu-feliu de alegeri (dara sinodulu parochialu se nu lase treb'a balta. Red.) fiindu că comun'a Mosnit'a numera d'abiá 800—900 de suflete; mai departe fiindu că reducerea preotiloru, carea s'au acceptatu in principiu si de congresulu natiunali romanu o doresce totu romanulu bine simtitoriu si iubitoriu de imbunetatearea starii preotiesci.

In fine nu me potu retiené a nu intrebá pre dlu protopopu se ni spuna, că in care fóia romanescă s'au potutu ceti concursulu pentru ocuparea parochiei vacante si pentru ocuparea postulu de capelanu in comun'a Mosnit'a? Scie Sant'a sa că escrierea concursulu pentru ocuparea postulu de parocu, capelanu s. a. se tiene de competinti'a comitetulu parochialu si cumca se va face totu odata cunoscutu prin diurnalele romane? si déca nu scie, binc voiesca a ceti §. 23 pontulu alu 5. din statutulu organicu.

Chiseteu, 5. optobre.

(Pre la spatele statutulu organicu.) Avenu in comuna 1400 de suflete, si dóue parochii la o singura biserica. Dóue, fiindu că le avem, le vom sustiené pana se ni vina ocaziunea a le reduce, de óra ce un'a ar fi de ajunsu.

Asié au de cugetu toti cati sciú portá la inima o interesare pentru binele bisericei nóstre.

Dar avem si ómeni caror'a nu li pésa de binele bisericei pre catu de pung'a lor si de ale lor planuri egoiste.

Acestia formara partita micutea ca se ajute pre unu copilu a-si realisá dorintiele sale. Copilulu e de ani 21. Carte n'are, neci minune

căci nicăiri n'au fostu la scóla, ei de la invetiatorulu nostru comunalu o luá dreptu in teologia. Multi tierani la noi, au mai multa invetiatura de catu elu. Pre acést'a, tindu unii se-lu popésca pre capulu nostru.

De óra ce inse copilulu e pre tineru, éra sinodulu parochialu nu l'ar voi căci e pre neinvetiatu, — de aceea partit'a lui crediú că va poté ispraví ceva pre căi laterale si incalcite.

Astu-feliu se intemplá că, in locu d'au se adresá sinodulu parochiale, eu trimise ministeriului o petitiune ca se-i dee copilulu licenti'a de etate, si apoi cu acést'a licentia se cerce a face presiune a supr'a episcopului.

Acést'a cale a partitei aspirantulu e in contra statutulu organicu, e pecatu contra legiloru bisericei nóstre, — si acestu singuru pecatu ar fi destulu ca se-lu eschidemu de la concursu la parochi'a nóstra chiar daca em avé lipsa de preotu.

Facemu atentu pre ven. consistoriu ca se nu fie sedusu, precum neci noi nu vremu se ne abatemu de la statulu.

Boccea montana in 23. sept. 1869.

(Constituerea sinodulu parochialu.) Domineca in 21 sept. Rvss. D. prot. alu Oravitiei J. Popovicu se infacisá in comun'a nóstra nainte de médiadi unde celebrá s. liturgia insocita de paroculu loc. si de celu din Vasiova. Dupa sevarsirea s. liturg. si a chiamarii spiritulu santu, pasi la constituirea sinodulu parochialu ocupandu presidulu si alegendu cu invoierea adunatiloru de notariu pre docintelu din locu Joanu Marcu, care ceti adunatiloru in s. baserica list'a membriloru conscriu si indreptatitu de a luá parte, ca membri in întielesulu statutulu organicu, in sinodulu parochialu. Mai departe R. D. prot. pasi la cetirea scrisórei pastorale indreptata de Il. Sa, dupa finirea careia rostí o cuventare fórte bine nimerita scopulu, tragendu o paralela între drepturile basericesci de mai nainte si de acum'a. La finirea acestei cuventari indreptá o rogatiune catra atotpotintele pentru pastrarea sanetati si lungirea vietiei Pré gratiosulu Imperatu, care a binevoitu a sanctioná statutulu organicu facutu de 1. congresulu natiunali romanu, a Escelentiei Sale D. Archi-Episcopu si Metropolitu Andrei Barone de Siagun'a, a Ilustritatei Sale D. Episcopu diecesanu Joanu Popasu si a tuturoru barbatiloru bine meritati cari au spriginutu interesele nóstre basericesci si scolare.

Dupa acést'a incepú a li ceti si totdeodata a li esplicá din statutulu organicu detorintiele, ce au alesii de a afeptu ca membri in comitetulu parochialu si epitropii in epitropi'a parochiale, dechiarandu sinodulu parochialu de deschisu, si apoi trecú la alegerea epitropiloru si membriloru comitetulu.

Ací Protojudele A. Stolojanu, cu permisiunea presiedintelu luá cuventulu spunendu fórte precisu ce felu de individi debuc alesii pentru acestu scopu si că fara sfiéla dupa consciinti'a sufletulu se se demita la alegerea epitropiloru si membriloru de comitetu.

Alegerea se intemplá in ordinea cea mai buna, căci cu aclamatiune se alésă 3 individi in opitropi'a parochiale, si 20 de membri dupa numerulu sufletelor in comitetulu parochialu, remanendu nunai se se scria si subscrie protocolulu de presiedintele si notarulu.

Cu acést'a inse nu se fini acést'a solemnitate de multu dorita, că R. D. prot. si la acést'a ocaziune insufletí pre poporu pentru ținerea scólei in ordine, pentru provederea ei cu objeptele necesarie că asié facendu, elu singuru va dispune cu dens'a si va pastrá caracterulu de pana acum'a adeca confesionalu. *)

Acést'a crediú D. prot. a fi delipsa a li aduce a minte si la acést'a ocaziune, dar Rev. D. Z. Botosiu paroculu localu — sciindu pré bine că scóla nóstra e provediuta cu tóte cele debuintióse, numai docintele nu e provediutu cu unu salariu potrivit — propuse: a se imbuni salariulu invetiadorescu, care propunere fu spriginita de toti asié, in cátu dupa alta propunere a D. protojude A. S. i se oferá pe luna 10 fl. v. a. catra cei 11 ce i-are pana la 1. lui ianuariu,

*) Credemu că si cei lalti dd. protopopi vor folosi ocaziunea constituirii sinodulu parochiale pentru a dá poporulu invetiaturi bune despre scóla, despre caracterulu si necesitatele ei, precum si despre substaint'a celor'a ce servescu bisericii si scólei.

candu la conchiamarea tinodului parociale se va stabili unu altu salariu potrivit.

In fine D. protojude multumim presiedintelui pentru procedura si ostentia a desvoltata la acesta ocaziune.

P. Botosiu, m. p.
teologu.

„Romanulu“ despre siedinti'a publica a academieii.

Bucuresci, 17 29 Rajcine.

Mareserbare avura Dumineca trecuta Romanii din Bucuresci.

Ori catu de amarita ar fi fostu anin'a unui Romanu, intrandu in acea serbare, de securu se vindeca si Romanulu esia fericitu, caci esia mandru ca este Romanu, esia iubindu natinnea sa, esia crediendu in ea si in destinele ei cele mari.

Da, serbarea a fostu din cele mai bine-facetore; din nenorocie inse putini au fostu acei Romani, cari au potutu asiste l'acesta serbare.

Au fostu putini, caci in acea di, pe langa serbarea societatii academice, despre care vorbim, guvernulu a regulatu astu-felu, in catu se mai fia in acea-si di si in acele-si, ore anca doue serbari nationale: un'a, impartirea medalicloru la scol'a de bele-arte, si alt'a expositiunea agricola si concursulu de pluguri, despre care se vorbesce mai la vale. Pe care ore din aceste serbari era se prefera cine-va. Cum era s'aléga?

Si societatea academica nu era ea ore-cum uitata? D'acum doi ani, candu deschiderea ei fu sanctionata cu lajuni de fericire a mii de Romani, candu ca Statulu sanctiona a ei deschidere, sanctionandu astu-felu o-data mai multa a sa domnia, ce ore se mai facu, pentru ca Romanii se remana cu ochii atintiti si cu inima intorsa spre acelu caminu, in care staschintea nationalitatii romane si n care ea cresce, ca se devina flacara luminatore si incalditoare?

„Limb'a este, dupa Dumne-dicu, celu mai tare din legaminte.“ Asia dice Edgar Quinet; . . . der cine mai tine minte ce spune acelu omu nebunu prin sciintia, nebunu prin geniu, nebunu prin credinti'a sa in marirea ginteii latine? Si cati ore se fia Romanii, cari au cititu cele 129 de pagine, scrise cu litere de focu, prin cari acestu geniu ne a facutu conosciuti lumii?

D'acum unu annu in sfirsitu, candu Domnulu Romaniloru presiedu societatei academice, cine mai sciu ca ea s'a redeschisu in luna lui Augustu si ca Dumineca trecuta incheia lucrarile sale annale? Au lucratu membrii acestei academice, au sapatu cu ternacopulu mintii si alu animei acesti pionieri ai nationalitatii romane, pentru a cautu periiasele limbei, ale curati de nomolurile atatoru seclii de barbaria, desclavia si de persecutari, ca astufelu, redandu-le cursulu loru naturale, se redevina vechiulu si splendidulu fluviu alu Romei oriintale. S'au coboritu si n anulu acest'a pelerinii nationalitatii romane din culmea Carpatiloru loru, au revenitu in Dacia de josu, spre a mai aduce o schinteia in caminulu celu mare, o petra pentru edificiuu nationale, si cine i-a mai intempinat, cine i-a mai vediatu, cine le-a mai disu acelu „Salve“ alu strabuniloru?

Ministrii aptuali, in locu d'a-li deschide braciile, li au intorsu spatele, si chiar in diu'a din urma a serbarii, in diu'a darii de sema a lucrariloru anulului, in diu'a destinata pentru a li multiam de ceea ce au facutu si a li ura cale buna si taru pentru lucrarile viitoare, ministrii le ntorsera spatele, ministrii fugita de caminulu limbei alu nationalitatii. Nici unu ministru, nici chiar acelu alu instructiunii publice si alu cultului, nu voi se ic parte, s'asiste macar la marea solemnitate. Acest'a nu este ore d'ajunsu, spre a ni areta ce simte si ce cugeta actualele minis. criu!

Si cu tote aceste, totu nu isbuti ministerulu a face desiertulu in jurulu focariulu limbei nationale. Totu nu isbuti a face se fia urmatu de toti Romanii, si sal'a cea mare a Academieii nu remase nici d'asta data gola de animi romane.

In anulu acest'a program'a annunciata si discursurile de primire a trei membrii noui in sinulu Academieii. Membrii cei noui sunt dd. Papiu Ilarian, Mihai Cogalnicenu si George Sion. Conformu reguleloru academice, membrii cei noui pronuncia unu discursu, si unulu dintre cei vechi ei raspunde. D. Papiu si-a alesu de subiectu pe Sincal, si d. G. Baritiu fu insarcinatu cu intimpinarea. Discursurile celoru lalti membri menandu-se pentru anulu viitoru, remase la

ordinea dilei numai acelu alu dlui Papiu si respunsulu dlui Baritiu.

Anu disu si repetim ca ori catu de ulcerata de desceptiuni ar fi fostu anim'a unui Romanu, candu a intratu in sal'a Academieii, de securu ea s'a vindecatu, audindu pe dd. Papiu Ilarianu si Baritiu, si a esitu iubindu si crediendu cu staurintia in destinarile cele mari ale natiunii romane. Nici putemu, nici este loculu aci se damu sema despre aceste discursuri, cari ne facura se vedemu din nou istoria Romaniloru in fa-sele ei gloriose si durerose, cari sciura se ne faca se regnastim si fericirile si durerile stramosiloru nostri, si ni aretara totu odata si midilolele prin cari putemu cu securantia se nvingemu pe cei cari vor peira neamulu romanescu. Totu ce putemu si totu ce suntemu detori se facemu, este se damu o scurta, forte scurta dare de sema, ca astu-felu se cunoasca si se citeasca toti Romanii acele discursuri, indata ce vor esi de sub tiparu.

D. Papiu a vorbitu despre Sincal, despre educatiunea lui, despre vieti'a lui, si despre scrierile sale. Dar cine este acelu Sincal, vor dice multi Romani, caci putini, forte putini dintre noi ilu cunoscu. A fostu ciudata sortea acestui Romanu. Nascutu la 1753, intr'unu satu din Transilvania, elu fu ursitu a suferi tota vieti'a lui. Si de ce? Fiindu ca, in versta de 20 ani, si-a propusu se consacre vieti'a lui unei singure ideie, de care multi, forte multi dintre noi ar ride, candu ar vede unu june c'ar adopta-o. Elu si-a propusu „a face o caletoria lunga, de la Decebele si pana in dilele sale.“

Der care putere omenesca pote resiste unei asemenea caletorie?

Aceea a unui Romanu, care crede in marirea natiunii sele si n destinarile ei cele mari.

Dar Romanii erau persecutati pe morte de Unguri si de Poloni. Acestia au mersu pan a scrie si tipari ca „trebuie se se stirpesca gintea Valachiloru.“

„Der, dice Edgar Quinet, istoriculu avea se lupte contra a trei si patru ginti inimice; elu trebuia se cuceresca adeverulu istoricu anu cu anu, di cu di, ca pe unu campu de batalia. Elu se gasia in fasil in istoricii poloni, unguri, austriaci, muscali, musulmani; era desfiguratu de resintiminte de uri. Era corpulu levitulu sfasiat in bucati si impartitu la vecinii sei.“ Nu face nimicu. Junele Sincal iubi si credea si atatu fu d'ajunsu pentru a deveni unulu dintre cei mai invetiati barbati ai Europei din timpii sei, pentru a ndura totu felulu de prigoniri, insulte si ntemnitiari, si a isbuti se „innode necontentitu firulu vietiiei nationale, totu deuna ga'ta a se rupe, si a face pentru Romanii a ceea ce au facutu Muratori pentru Italia, Benedictinii pentru Francia; a ceea ce lipsesce astadi anca mai multoru natiunii orgoliose de trecutulu si viitorulu loru.“*)

Elu avu aceea putere uriasa, caci iubirea ilu facea se presinta ca elu va face acele lucrari ce, dice d. Quinet, „nu s'ar pute intreprinde si sfirsi d'unu omu, fara unu scopu alu providentiei in privinta a poporulu, pentru care ele fura intreprinite.“

Sincal aduna materialulu si scrie trei-dieci de volume. Ce s'a facutu, adauge d. Quinet, ceea imensa „colectiune? Ce mana a sustras-o de la ori ce ochiu? Cine este acelu care are interesu ca comora unei ginte de omeni se fie perduta pentru istoria, adica pentru civilizatiune?”

Cine? Acei cari au disu anca in seclulu alu 15-lea ca „trebuie se se stirpesca gintea Valachiloru.“

Acei cari, censurandu operile lui Sincal, au scrisu:

„Opus igne, auctor patibulo dignus.“

„Lucrarea merita foculu si autorele spendiuratorea.“

Junele Sincal intreprinse anca din versta de 20 de ani ceea uriasa caletoria.

Barbatulu Sincal indura tote persecutariile, far'a s'ovai unu singuru momentu in credinti'a sa.

Si betranulu Sincal, silitu de persecutatorii soi a anbla din locu in locu, si adese a s'ascunde, caletoria de josu cu toiaugulu in mana si purtandu in spate desagii, cari continea tota lucrarea lui, vieti'a trecuta a unei natiunii intregi, si viitoarele ei distinari.

— „Pentru ce porti atata sarcina in spate,“ ii diceau cei cari lu vedeau garbovitulu sub aceea povera. Si elu li raspundea cu seninetatea ce da credinti'a:

*) Edgar Quinet. „Romanii.“

— „Acest'a este fetulu meu. Deca nu mi-a fostu rusine a-lu face, pentru ce se-mi fia rusine a-lu purta?“

Si ce invetiamentu ni mai da anca provedinti'a, geniulu Romaniei cum dice d. E. Quinet?

Sincal persecutatu si-traiesce vieti'a intréga fugindu din satu in satu, si purtandu fetulu animei lui in spinare; Sincal crede si merge nainte ca taru.

Sincal voiesce a publica o parte din scrierea sa; o parte mai mica, fia chiar in limb'a latina. Censur'a raspunde ca „opera merita foculu si autorele spendiuratorea.“ Sincal nusiovaiesce, si-si urméza calea.

Ur'a triumfa si dincolo de morminte.

Sincal more la 1816, si pana la 1866 nu se scie unde a muritu, cum a muritu si unde sunt osamintele sele. Der ce altu castiga inimicii Romaniloru, prin acesta infernala persecutare, de catu a se demasca in faci'a lumii? Geniulu Romaniei ne conduse la satulu Sinea, in nordulu Ugariei si ni areta loculu unde repausa osamintele lui Sincal. Stati, osaminte sante, mai stati anca acolo, caci in curendu suflarea ta, invetiamentele tale, o Sincal! ne vor face demni d'a le lua si a le aduce in centrulu Romaniei

Censur'a austro-maghiara nu lasa pe Sincal se publice operile sele. Mai multu anca: ele s'a funda tote si abia la 1853 se gasesce si se publica una mica parte, de catra fostulu Domnu alu Moldovei Grigorie Ghica. Una sutu ani deplini trecura, ni spune d. Papiu Ilarian, de la nascerea lui Sincal si pana la publicarea acestei mice parti a operei sele. Si cele alte nu scimu anca unde sunt inmortentate. Fii inusa linistitu, sufletu santu alu marelui si adeveratulu Romanu. Persecutiunile ce ai induratu ni areta si ni vor areta care este calea prin care se deschide mormentulu in care strainii inimici ascundu natiunile. Fii linistitu, caci parte a operii tele, gasita si publicata peste una sutu ani de la nascerea ta, ne face pe d'una parte se ne ncredintiamu ca nici unu seclu de persecutare nu pote opru lumina d'a se reversa, vieti'a d'a tisi, dreptatea d'a triumfa; er pe d'alta, ceea ce invetiandu, din ceea ce avemu de la tine, ne va pune in curent in stare se gasim multulu ce ni mai lipsesce si se fimu in stare se te audim, se te ntielagemu si se te urmamu, sufletu santu alu ginteii latine din Oriinte!

Si cum ar pute fi intr'altfelu, candu din virfulu Carpatiloru Cichendelu ni-a spusu ca, indata ce ne vom descepta si ne vom cunoasca pe noi ensi-ne vom dovedi lumii ca, „ginte mai alea nu va mai fi pe pamentu inaintea nostra?“ Si ne vom descepta, vom intielege, vom face cum se cuvine, caci scimu ca Cichendelu a muritu otravitu de catra Austro-Maghiari.

Si cine s'ar mai indou ca nu pote peri natiunea romana din Oriinte, far'a cadé in sclavia tota gintea latina, candu istoriculu unguru Kóvary spune ginteii latine din occident ca la 1789 „revolutiunea francesca nu gasi simpatie de catu numai la Romanii din Transilvania.“

Juni Romani din Paris, voi trebuie se auditi mai bine acest'a marturire a Maghiariloru! Pentru voi, negresitu, a amintitu d. Papiu Ilarian, caci voi numai puteti, si trebuie se puteti face cunoscutu Franciei acestu adeveru, atatu de nsemnatu pentru voi dera si pentru dens'a. Voi, si numai voi veti avea puterea d'a face s'auda si se ntieléga Francia acesta mare marturire a contrariiloru nostri. . . . caci voi sunteti juni, si adeverulu si vieti'a prin juni mai cu sema se propaga. Mai spuneti-i anca ca d. Baritiu in respunsu seu, a doveditu ca Romanii si numai Romanii au intielesu si au respunsu „la a doua proclamare a dreptulu omului,“ facuta de Francia in 1848.

Mai spuneti anca fratiloru nostri din Galia ca Sincal ni spune si Papiu ni amintesce ca Romanii si numai Romanii de la Carpati cutezara a dice lui Leopold alu Austro-Ungariei, la 1791, ca ei ceru „drepturile pure si simple ale omului si ale cetatiénului.“

Spuneti anca, totu voi si numai voi, fratiloru nostri din Galia si mai cu sema celoru din Italia, c'a sositu timpulu se cugete si se gasesca ce canta legiunile romane la Dunare. Spuneti Italiei se se descepte si se vedea ca, numai candu era tare in Oriinte, prospera si ca se perdu indata ce perdu firulu lui Traian.

Spuneti si unora si altora ca reu va fi de noi, der reu forte si de densii, si mai cu sema de Italiani, de nu vor reprimde in data acelu firu, atatu de bine prinsu de republicele

Italiei si atatu de bine reprinsu si demonstratu de numuritorele Sincal. Eca ce li dice elu si loru si noa:

„Cu luarea Tiarigradului s'a stinsu cu totulu imperati'a stramosiloru nostri, cari cu mai multa dreptate au castigat'o pe sem'a nostra ca pe a unoru nepoti.“

D. Papiu, scarbitu peste mesura d'atatea suferintie, trecute si presinte, a scosu unu strigatu de durere forte mare. „Cati Romani, dise elu, sunt astadi, cari nu potu se privesca macar la naltimea acestei ideie!“

Asia este pentru noi, caci asia este si pentru Francia si pentru Italia. Asia este, caci firulu lui Traianu a fostu perduu de Italia, si d'aceea in sclavia zacu pan'acum. Der Italia si Francia trebuie se reie firulu, caci nu ele mai potu voi se mai recada in sclavia! Der Romania a regasitu firulu; i l'a redatu nemuritorulu Sincal. Domnulu Papiu Ilarianu a disu:

„Spiritu tu fia in midilocolu nostru!“

Juni Romani, asia e ca este in midilocolu vostru acelu spiritu? Da, asia este, si d'aceea veti dice, impreuna cu Papiu Ilarianu, si n curendu veti face se dica cu voi Francia si Italia:

O, geniu nemuritoriu alu lui Sincal! Tu care, anca nainte de nceputulu acestui seclu, ai strigatu, cu voce potinte, ce resuna in eternulu Carpati si la Dunare, in Balcanu si n Pindu: — Fii ai lui Traianu, acest'a e Dacia; din naufra, giulu seculiloru ea pentru voi a scapatu; lumina, puterea resaritului, voi sunteti.

„Eca documintele originei, titrii nationalitatii vóstre; eca temeulu dreptulu si alu viitorulu vostru!“

„Sententia neperitoare a latinitatii, in notu ai re'nviatu, tu ai facutu a se recunosce fratii din departare ce de multu si-uitasera unii de altii!“

Varietati.

— Sinodulu parociale in comun'a Retisioru s'a constituitu in 20 sept. v. sub conducerea dlui protopopu alu Versietului Ioane Popoviciu. In comitetulu parociale s'a alesu de presiedinte Simeone Trifunescu notariulu comunulu, de notariu invetiatorulu din locu Paula Meza, de comisariu pentru alegerea membrulu in sinodulu prtpescu paroculu localu Paula Braia.

— De merinde membriloru academieii din Bucuresci. „Trompet'a Carpatiloru“ face pe maestr'a in filologia. Ni spune ca altulu e limbagiulu romaniloru de munte, altulu alu celor'a de vale. Pote se fie. Ale nostre urechi nefilologice n'au auditu pana acum la romani diferentia de limbagiu. Acesta parere a „Trompetei“ ar fi se faca epoca in filologi'a romana, dar acea epoca ar trebui se porte numele cutarui strainu, de ora ce sunt strainii cari mai antaiu s'au fortiatu se ni demustre ca la noi sunt multe limbagie, asié d. e. ca unii vorbescu banatienesce, fratutiesce, altii moldovenesce, ardelenesce, galatienesce sel si ca acestia nu se intielegu. Adeca strainii ar fi voitu ca se nu ne intielegemu. Credemu ca „Trp.“ nu va denega; strainiloru meritulu acestei descoperiri, combatutu — sunt cateva diecenie — de fie-iertatulu Boginca. Dar mai minunata in felulu seu este „Trompet'a“ prin unu articlu bine scrisu despre armarea tierii, ce-lu finesce asia: „Se ne armamu dara pentru ca, uita: de ar veni veri o invasiune in tiéra, pratu nu se alege nici de parlamentu, nici de presa, nici de constitutiune, nici de academia cu gramatic'a unde se lauda nngurenii unii pre altii intre densii scapati aci la larg'a, de sub poteva cismei ungurului.“ Bata-te binele, Trimbiteol ca posnasia esti.

(f) Patriotismulu lui „Pesti Naplo.“ „P. N.“ reproduce din „Zukunft“ estrasulu unei epistole din Varasdinu ce contine impartasirea unei ordinatiuni emisa catra regimentulu de acolo desfiintiatu si supusu juridictiunii civile, in carea se dice: „Se opresce si cea mai mica disputa supra ordinatiunei domnitorulu, si sub cea mai grea pedepsa protestarea si agitarea contra ei; mai departe se opresce a se petitiuna la domnitorulu seu altu persóna caci si asié nu se va lua in consideratiune; domnitorulu nu primesce plansori din militia.“ Si ce dice „Pesti Naplo“ la acest'a? Nemicu, tace ca pamentulu, neci nu dice ca semana a fi apocrifa, va se di-a sustiene esistinti'a acestei faimose ordinatiuni fora d'a avé a-i face vr'o observatiune. Caracteristica destulu de buna pentru patriotismulu lui „P. N.“, celoru lalte foi ungresce ce produsera dupa

„Zastava“ protestului locuitorilor din confiniul militarilor contra desființării confiniului fora indrebarea și ascultarea parerilor lor, li face impuțarea că sunt puterile patriotice și nu țienii socota destulă de interesele statului ungurescu; elu, adeca „N. P.“ crede mai bine a-si implini detorința de organu alu domnitorilor unguresci deca publica ordinațiuni ce sunt insultari grele libertății constituției austro-unguresci, si inca deca le publica fora d'a dice una vorba contra astorfelu de acte absolutiste. Causa a buna sēma a avutu candu nu tece comentaru, inse aceea nu pōte fi produsa de simțiu adevēratu patrioticu.

(†) Că n'a fostu adevēratu, o spune acum c. Oliver Bethlen. Ungurii țieneau despre legea in caus'a natiunalitatiloru că ea multimesce tōte pretensiunile drepte ale nemagiariloru si dechiarau pe cei nemulțumitii cu ea de nisce criminalisti cari aspira la distrugerea unității țieriloru de sub carōn'a s. Stefanu. Că n'a statu trēb'a cu afirmările acestea asiē, demustra acum fōi'a militara unguresca „Honvéd“ a careia redactoru c. Oliver Bethlen dice: că natiunalitatiloru Ungariei nu se potu face concessiuni pana atinței, pana ce Statulu Ungariei nu va avē armat'a sa propria natiunala, căci a face acēst'a actiu candu e armat'a inca comuna ar fi nebunia, sciindu-se cata influința mai are reacțiunea din Viena inimica consolidării Unguriei, a supra elementelor trase in serviciulu ei la 1848. „Honvéd“ spune dar apriatu că natiunalitatiloru nu

numai nu li s'a datu vr' unu dreptu, ma că nici concessiuni li s'a facutu pan' acuma. A vedē acestu adevēru constatatu d'o tōia ugurēscă, ni servece de documentu că in Ungari'a fatia de natiunalitati n'a donnitu dreptate, nu domnesce dreptate, si că si candu vor avē Ungurii tōte ce inca mai dorescu, neci atunci nu va fi vorba de dreptate ci numai de — concessiuni!

[†] Ungurii incepu a se indoi despre durabilitatea sistemii dualistice. Dupa mōrtea lui Napoleonu multi credu că se va schimbă sōrt'a popōraloru apesate din Europa. Popōrale asuprite din imperiulu austro-ungurescu inca nu sunt neamice triumfării dreptății, si acēst'a face ca stepanitorii se se nepaciūscă si tēma de ceea ce va se urmeze. Dovēda ni sunt Ungurii, alu caroru organu guvernamentalu mai de unadi vorbindu despre viitorulu ce-lu prepara mai vertosu unele idei ca ceea din congresulu de pace de la Lausan'a, nepaciuitu si ingrigitu de sōrtea elementulu magiari, dise cam urmatōriele: Cate odata ne simțimu (ungurii) pasesiti de tōta lumea, ne cuprinde unu felu de apatia si acēsta dispozițiune individuala, pare a fi si a țierii intregi. Grele timpuri se apropia si inca tocmă timpuri ce amenința dualismulu carele e intre imprejurarile nōstre cea mai favorabila (pentru unguri) forma de statu. Elementele federalistice incepu a-si radica capulu. „E invēderatu că Ungurii incepu a se pregati cu oratiuni funebrale.

= Unu invetiatoriu neinvetiatu. Ni se

scrie cumca pentru statiunea din Cacov'a, s'ar cere la episcopia in Caransebesiu 800 de fl. de la celu ce vre s'o ocupe. Defeliu nu ni vine se credem, din cauza că 1) nu episcopi'a denuimesce pre invetiatoriu, ci-lu alege sinodulu parochialu (vedi statutulu organicu §. 7.); 2) că invetiatoriu, daca sciā statutulu, nu trebuiā se mērga la episcopia, ēra daca m-lu scie, atunci unu asemene individuu necalificatu, neci cu 800 de fl. nu pōte fi vrednicu de o statiune invetiatoriesca, si parintele episcopu care — precum vedem — țiene multu la invetiatori bravi, la neci o intēplare n'ar intari in postu pre unulu atatu de neinvetiatu.

= Ginerariulu Macedonschi, prin a caruia denumire in fruntea armatei s'a inceputa reacțiunea in Romania, — a repausatu mercuria trecuta. Pessimistii ce pōrta frica de continuarea sēu tocm'a ingrosiarea reacțiunei, vor crede cumca casulu e: „A moritu Macedonschi, se traēscă Macedonschi.“

= Secusiju, 30 sept. v. O nunta ni-a datu ocaziune unei serbări natiunale. Juristulu si teologulu abs. Basiliu Belesiu, fiulu protei din T. Varadia, s'a cununatu cu frumōs'a Domnisiōra Sofi'a Isifanescu fi'a preotulu nostru. Intre ōspetii adunati erau cinci deputati dietali, intre acestia cu bucuria salutaru pe bravii nostri barbati natiunali Dr. Al. Mocioni ca cumetru mare si Popovicu-Desseanu ca cumetru micu, Eugeniu Mocioni scl. Candu vedem pre cei ce lupta pentru noi, fie ori unde si ori la ce oca-

ziune, recunoscinti'a romanēscă li gatesce serbari natiunale. — D. Margineantiu.

RESPUNSURI. Rss. D. Bas. Petr: Sun numerii pentru cari ni s'a fostu detrasu debitulu postale.

Dlui Traianu I. Candu li-si dā pace, Ti-ai face pomēna cu ei.

Sub pōl'a Bihorului. Prē de interesu privatu. Reclame si legea prevede satisfacere. De nu i se va dā, atunci stāmu la despusetiune. Te rogāmu a ni scriē de ceea de interesu publicu si natiunala.

Cursurile la burs'a de Viena.

(In 9. octobru.)

Imprum. de statu convertatu cu 5 %
97. Imprum. natiunala 68.90. Actiunile de creditu 258.50. — sortiurile din 94.60 sortiurile din 1864, 116.50 Obligatiunile desarcinării de pamentu, cele ung. 79.25 banatice 77. transilv. 75.75 bucovin. 72.50 argintulu 120.15, galbenii 5.82.05 napoleonii 9.81.

Langa suscrisulu, unu individuu cu moralu bunu, in afacerile notariali deprinsu, se pōte aplicā in calitate de odjunctu; cele lalte prin epistola.

Kétegyház (com. Békés) 2. opt. 1869. st. n

Alessiu Popovicu,

(2—3)

notariu.

Spre luare a minte!

Tōte mobilele ce se aducu in comerciulu Romaniei se procura din Viena, de aceea efiptuescu eu tōte insarcinarile cu 25% mai efinu.

Galeri'a de mobile

a lui

Jos. Raffl, Opernring 17.

se recomēda prin depositulu ei de fabrica avutu sub garantia, oferindu cele mai nōui si mai fine mobile de la

mesari, tapetiaris si de lussu,
garniture de salōne, chilie de prandiu si de dormitu,

divane, otomane, balzache, scamne de leganatu etc. precum si cele mai efine mobile pentru servitori. Depositu de fabricate precum orologie, cauatōrie, candelabre, lampe, ampele, carniēse, cortine. Mai multe sute de picture pentru salōne si alte multe nōui si vechi picture artistice si obiecte diverse. Carte de modelu cu 250 de desemnături ce contine si pretiurile se pōte procurā pe langa depunerea sumei de 5 fl. care suma se rebonifica la insarcinari mai mari, si e neincungiatu de lipsa mai alesu pentru cumperatori de cuantitati mari. (10—12)

Orarie eminente si bune.

DEPOSITULU DE ORARIE

avutu, renumitu de multu ani,

M. HERZ,

orologiaru orasianescu
Viena, Stephansplatz nr. 6.

in dosulu curtei lui Zwettl ofere alu seu depositu mare de totu felulu de orarie, bine regulate cu garantia pe unu anu, cu pretiulu carentu. Pentru fie-care orariu regulatu se da garantia in scrisu.

Orarie portative de Genf

calitatea cea mai eminenta examinata de c. r. imprimaria de bani.

Orarie pentru barbati,

de argintu:	fl.	de auru:	
unu Cylinder cu 4 rub.	10—12	Cylinder, auru nr. 3, 8 rub.	30—36
„ cu rub. d'auru d-sar.	13—14	„ cu fedelu de auru	37—40
Cylinder cu 8 rubini	15—17	Anker cu 15 rub.	40—44
„ cu dōne fedele	15—17	„ mai fine, fed. d'aur	46—60
„ cu sticle cristale	15—17	„ cu 2 fedele	55—58
Anker cu 15 rub.	16—19	„ cu fedelu auritu 65, 70,	80, 90, 100
„ mai fine cu fed. de arg.	20—23	„ sticla crist. fed. d'aur.	60—75
„ cu dōne fedele	18—22	Remontoirs fed. d'auru	100—130
„ mai fine	24—28	„ cu 2 fedele	130—180
„ engl. cu sticla cristalina	19—25		
Orariu Anker de armia, f. dup.	24—26	Orariu pentru dame,	
Anker Remontoir, fine sa radica la urechia	28—30	de argintu:	fl.
„ cu 2 fed.	35—40	Cylinder, auritu, ser. d.	13—18
Remontoirs sticle cristal.	30—36	de auru:	
Anker Remontoirs de armia	38—45	cu 4 si 8 rub.	27—30
		emailate	31—36
		cu fedelu de auru	39—40
		email. cu diamante	42—48
		cu sticle cristaline	42—45

Depositulu celu mai mare de

Orarie cu pendulu (Pendeluhen) fabricate proprie

cu garantia pe doi ani.

a se trage in fie-care di 9, 10, 11 fl.

„ totu la 8, di 16, 17, 18, 19, 20 22 fl.

„ se bata la ōra si la 1/2, 30, 33, 35 fl.

a se trage serēpeteze la; atrariu si la ōra, 48, 50, 53 fl.

Regulatori la luna 28, 30, 32 fl.

Inpachetarea pentru unu orariu d'acēstna 1 fl. 50 cr

Reparatnrile se facu hātzu mai bine; insarcinari din strainetate se efiptueza cu cea mai mare punctualitate trimitiē: eu-se competinti'a anticipative, ori postēpendu-se de la posta; ce nu convine se primesce in chimb. Orarie, auru si argintu se primescu in schimb cu pretiurile cele mai inalte.

Trimitiēndu-mi-se pretiulu ori ca se primescu la urma de la posta, trimitu si in strainetate orarie, pendule, si pentru cele ce nu se țieniu trimitu banii pe posta.

17—24

Uniculu medilocu si celu mai bunu pentru

Crescerea perului,

sunt: Preparatele de unu perulu, de Vil. Abt.

in Viena.

privilegiate de Majestatea Sa c. reg. apostolica.

Serisori de recunoscinti'a: Domnului Vilemu Abt la Viena! sum fericitu prin rezultatulu eminentu a pomadel de unu perulu facuta de dta, si te rogu urgente se-mi trimiti pe posta 2 laditie catecu 50 cr. Primesce inca odata multiamirea mea prē cordiala pentru inventatiunea domniale cea pre pretiuita pentru omenimea patimitōria, si ingaduescu de odata se dai publicatei aceste sere pentru ca cu timpul se pēra din limba cuventulu „capu plesingu“.

Cu profundu stima Josifu Zimmermann in Karlad.

Estrasu din „Fōi'a periodica pentru medicin'a forensa, cur'a publica si lgelatiunea medicinala“ de datulu Viena, 6 augustu 1866:

Preparatele de unu perulu facute de Dlu Abt pe di ce mergu se bucura de imbratisiare mai mare din partea publiculu, de ōra-ce rezultatele ce se castiga prin ele in privinti'a crescerii si conservării perului sunt intradeveru supradiatōrie. Deci recomāndā-mu cu oaldura acestu preparatu curatu si efinu tuturor ce dorescu se si-conserve perulu.

Afara d'acēstea preparatele lui Abt pentru unu perulu, „pre conservarea si crescerea lui, sunt bine recomēdate inca prin mai multe de catu 1000 de epistole, — cari in originalu stau fie cui la dispozițiune — precum si de capacitatele cele d'antain in medicina, din Europa, si prin urmare ori care alta premiare e suprafiua.

Pretiurile in detailu:

1 Flacou (sticlutia) de oleu filtratu de unu perulu cu ori fara parfum 1 fl., in forma de pomada intr'o ladutia decorata in modu elegantu 60 cr., ca cosmetica (medilocu de frumsetia) 50 cr., pomada de ast'a pentu a colorā perulu in negru sēu brunetu costa o ladutia din sticla de alabastru 1 fl., ca cosmetica 50 cr., pomada de barba, nēgra, blondina ori bruneta 25 cr., unu cartonu (o ladutia de hartia grōsa) pregatitu in modu elegantu provediutu cu 5 bucati c. r. privilegiate preparata de unu perulu, menitu spre decorarea unei mese de toasta ēra mai vertosu aptu pentru presente; pentru dame cu esbuchtetu 3 fl., pentru barbati 2 fl. 80 cr.

ceiu mai nou, bunu si nevatematoriu

Mediloculu de a colorā perulu, in negru si brunetu cu 2 fl. 50 cr. unu cartonu; perii si peptene etc. pentru peptenare 50 cr. Pasta de coloratu perulu, nēgra si bruneta cu totu cu peptenu si peria 1 fl.
Reseda-Pomada pentru conservarea perulu, o ladutia 1 fl., ca cosmetica 30 cr.

Laptele frumsetii pentru frumsetiarea fetii cu 40 cr. unu flac.

Pasta aromatica de dinti pentru conservarea dintiloru si a gingeliloru cu 40 cr.

Eau Athenienne (apa ateniāna) esintia adevēratu francesca pentru perderea matretii, unu flacou 1 fl. Totu feliu'u de produse de parfumerie si altu feliu de articule de toaleta.

Procurările in strainetate se facu pe langa trimiterē pretiului si 10 cr. spese de invalidu.

Depositulu principalu de trimisu in cantitati mari si mici.

In salonulu meu de peptenatu. Stadt, verlāngerte Kārthnerstasse Nr. 51. si in fabrica: Neubau, Neubaugasse Nr. 70.

Mai departe la D. A. Moll, apotecariu, Tuchlauben; Eduardu Haubner, apot. „Zum Engel“ am Hof; I. Weiss, apot. Tuchlauben; I. Ritter, Rothenthurmstrasse nr. 19; la dl. dr. Girtler, ap. Freyung si c. r. apoteca campestra la Stefansplatz. — In Aradu: (Schwellengreber) friseriu; Brunn; la A. W. Wlasak, apot.; Bozen: I. Bedcringer; Graz: H. Kielsauser si I. Purgleitner; Krakau: I. Jahn; Klagenfurt: I. Dettoni, friseriu; Liov P. Mikolasch; Lenza: I. Flaunsteiner; Laibach: Ed. Mahr; Neugradica: M. Kapunu; Olmütz: Carolu Steigel, friseriu; Oedenburg: A. Meczey, apot.; Praga: I. Fürst, apot.; Pesta: I. v. Török, apot.; Posiunu: I. Wörsterlōw si F. Heiurici; Raab: F. Linzenmayer, apot.; Reichenberg: Ludovicu Ehrlich, apot. Salisburgu: I. Szlammer; Szegedin: F. Weiglein; Wr. Neustadt: Ch. Piemontesi.

Avisa! Afara d'acēstea pomad'a facuta de mine se afla in tōte apotecele mai alese, in parfumerii in cele mai multe negōtie, ce se deprindu cu parfumerii, precum in Viena si in provinciē asiā si in strainetate, si pentru a delaturā falsificarea aducu la cunoscinti'a publica că preparatele mele de unu perulu sunt provediate cu indrumarea cum se se folosēscă precum si cu copi'a c. r. privilegiu nrulu 5640—2340 precum si cu marc'a mea propria.

Wilhelmu Abt, friseriu' parfumariu, si proprietariu de privilegiulu c. r. in Viena